

ТКАЧУК Олексій Петрович

аспірант кафедри цивільного та господарського права Національного університету біоресурсів і природокористування України

КАНАРИК Юлія Сергіївна

науковий керівник, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного та господарського права, Національний університет біоресурсів і природокористування України

(м. Київ, Україна)

**ВИЗНАННЯ ДОБРЕ ВІДОМОГО ПОЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ
АПЕЛЯЦІЙНОЮ ПАЛАТОЮ УКРНОІВІ В КОНТЕКСТІ
ГАРМОНІЗАЦІЇ З ПРАВОМ ЄС**

В умовах євроінтеграції Україна активно адаптує своє правове поле до стандартів Європейського Союзу, зокрема у сфері інтелектуальної власності. Визнання добре відомого позначення Апеляційною палатою УКРНОІВІ є важливою складовою цієї гармонізації, адже воно демонструє прагнення до правової визначеності та захисту комерційних інтересів відповідно до європейських норм. Такий процес є не лише юридичним механізмом, а й індикатором зрілості національної системи правової охорони.

Правова охорона добре відомих позначень виникає не внаслідок формальної державної реєстрації прав на такі позначення або їх використання на території конкретної держави, а з огляду на їх широку впізнаваність серед споживачів, що відповідає положенням статті 6bis Паризької конвенції про охорону промислової власності [1]. Зазначене положення закріплює принцип пріоритетності фактичної відомості над формальним актом реєстрації, що є ключовим для міжнародної охорони інтересів власників таких марок.

В Україні інститут визнання торговельної марки добре відомим позначенням реалізується через Апеляційну палату Національного органу інтелектуальної власності України (УКРНОІВІ) або у судовому порядку [2]. Апеляційна палата, відповідно до чинного Регламенту, функціонує як

колегіальний адміністративний орган, уповноважений на розгляд заяв щодо визнання торговельних марок добре відомими, ґрунтуючись на низці передбачених законодавством критеріїв.

Одним з основоположних доказових елементів при визначенні статусу торговельної марки як добре відомої є результати соціологічного або маркетингового опитування, проведеного незалежною спеціалізованою дослідницькою організацією [3]. Таке опитування повинно відповідати критеріям репрезентативності, об'єктивності та відповідності цільовій аудиторії, з урахуванням специфіки товарів або послуг, що маркуються даним позначенням.

У контексті правових систем зарубіжних країн спостерігається різний підхід до встановлення критерію відомості. Зокрема, в межах правопорядку Європейського Союзу для отримання правової охорони достатньо наявності репутації (*reputation*) торговельної марки серед суттєвої частини споживачів відповідного сегменту ринку. Натомість у праві США, згідно з §43(с) Закону Ланхема, застосовується вища планка доказування — марка повинна бути широко відомою серед загальної публіки, що характеризує її як "*famous mark*" у межах доктрини *dilution* [4].

У 2024 році в Україні було внесено зміни до вимог щодо проведення опитувань, необхідних для підтвердження доброї відомості торговельної марки. Відповідно до оновлених положень, мінімальну кількість опитаних осіб знижено до 200 тис. (замість попередніх 500 тис.), а мінімальну кількість респондентів у будь-яких двох населених пунктах — до 70 осіб (було 125) [3]. Такі зміни свідчать про прагнення до оптимізації доказового процесу без шкоди для достовірності отриманих результатів.

Змістовна повнота опитування передбачає врахування типу продукції. Якщо торговельна марка стосується виробничо-технічної продукції, опитування повинно здійснюватися серед професійних споживачів — представників виробничих, торговельних та інших ділових кіл, які безпосередньо взаємодіють з відповідними товарами чи послугами.

8 червня 2024 року наказом НОІВІ №93/2024 затверджено персональний склад Апеляційної палати, погоджений Міністерством економіки України. До складу Палати увійшло 40 фахівців у сфері інтелектуальної власності, що спеціалізуються на розгляді справ за окремими об'єктами прав інтелектуальної власності [5].

Таким чином, відновлення повноцінної діяльності Апеляційної палати має суттєве значення для забезпечення ефективного захисту прав та законних інтересів заявників у сфері визнання торговельних марок добре відомими в Україні.

Список використаних джерел

1. Паризька конвенція про охорону промислової власності: від 20 березня 1883 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_123 (дата звернення: 08.05.2025).
2. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 року № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (дата звернення: 08.05.2025).
3. Про затвердження Регламенту Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності: наказ Міністерства економіки України від 23 листопада 2023 року № 17768, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04 січня 2024 р. за № 21/41366. URL: <https://docs.dtki.ua/doc/z0021-24> (дата звернення: 08.05.2025).
4. Federal Trademark Dilution Act of 1995, Pub. L. No. 104-98, 109 Stat. 985 (Jan. 16, 1996), amending the Trademark Act of 1946, codified at 15 U.S.C. § 1125 et seq.
5. Оприлюднено персональний склад Апеляційної палати НОІВ. Офіційний сайт НОІВІ. URL: <https://pravo.ua/opryliudneno-personalniy-sklad-apeliatsiinoi-palaty-noiv/> (дата звернення: 08.05.2025).

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Юридичний факультет
Кафедра цивільного та господарського права

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИВАТНОПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 127 річниці заснування Національного університету біоресурсів
і природокористування України
(м. Київ, 15 травня 2025 р.)

Київ 2025

За зміст та якість матеріалів відповідальними є автори публікацій.

Актуальні питання приватноправового регулювання в умовах євроінтеграції: тези доповідей учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 127-річниці заснування Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, 15 травня 2025 року.) / За заг. ред. проф. О.Ю. Піддубного. Київ, 2025. 234 с.

У збірнику розміщено тексти наукових доповідей, присвячених дослідженню актуальних питань у сфері приватного права в Україні та перспектив його розвитку і вдосконалення в контексті євроінтеграції.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів та здобувачів наукового ступеню, а також суддів, адвокатів та практикуючих юристів, спеціалістів у сфері приватного права.